

KÖLÖNLETESI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egy évfolyamra 200 kóp.
 Negyedévre 50 kóp.
 Helyi postán hordva 10 kóp.
 Egy évfolyamra 200 kóp.
 Negyedévre 50 kóp.
 Helyi postán szállítva:
 Egy évfolyamra 220 kóp.
 Negyedévre 55 kóp.

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hetű és
annep utáni napok kivételével.Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.A szerkesztőség kérésre visszavásárolja
vagy megvásárolja nem vállalkozik.Hirdetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD, április 1.

Az autonom vámtarifa.

(K. Ö.) Széll és Lukács miniszterek Bécsbe utaztak. Az utazás célja, hogy a közös kormányral és az osztrák kormány tagjaival a delegáció, a kvóta és az autonom vámtarifa ügyében tanácskozzanak.

Az autonom vámtarifáról eddig mindössze annyit tudunk, a mennyit erre vonatkozólag az 1899. XXX. t. cz. 4. §-a rendel, mely azt mondja, hogy a külfölddel megkezdendő tárgyalások előtt az autonom vámtarifa az új autonom vámtarifával helyettesítendő, a mely mindkét állam *mezőgazdasági és ipari érdekeit egyaránt védi.*

Ezeket az érdekeket kiegyenlíteni éppen nem könnyű dolog. A trónbeszéd, a miniszterelnök és a szakminiszterek nyilatkozataiból arra kellene következtetnünk, hogy az új autonom vámtarifából nekünk csak hasznunk lehet, mert a mezőgazdasági és ipari érdekeket egyaránt fogja védeni. Csakhogy ha mi mezőgazdasági és ezzel általános nemzetgazdasági érdekeinket az új vámpolitikai irányzatok figyelembe vételével akarjuk megvédeni, akkor nem érhetjük be a vámvédelem bizonyos mértékével, hanem oly vámvédelemmel, mely az osztrák iparvédelemmel minden tekintetben kiállja az összehasonlítást. Hogyan és miképpen fogjuk ezt keresztül vihetni az osztrák

ipari érdekek sérelme nélkül, az ne aggaszson bennünket, a fődolog az, hogy keresztül vigyük. Sem politikai, még kevésbé gazdasági tekinteteknek nem szabad befolyást gyakorolniok elhatározásunkra, illetőleg a törvény rendelkezéseinek szó szerinti végrehajtására.

Az 1899. XXX. t.-cikkben nagy erőse van a Széll-kormány. Erre támaszkodva, győzedelmeskedhetik az osztrák kapzsiságon. Az ország közvéleménye is mellette lesz, ha látja, hogy a kormány a nemzeti politika álláspontjára helyezkedik. Megkönnyítik a harcot az újabb németországi események is. Ugyanis a vámbizottság, mely a német vámtarifákat tárgyalja, tételről-tételre emeli a vámkat, ami semmiképp sem biztathat arra, hogy a mezőgazdasági védővámokról lemondjunk. Ellenkezőleg azon kell lennünk, hogy amit vámvédelmi tekintetben csak elérhetünk, azt most kell elérnünk, mert ilyen kedvező alkalom, mint a mostani, nem fog egyhamar kínálkozni.

Baj az, hogy általános nyilatkozatokon kívül, melyek a mezőgazdasági érdekek védelmét kilátásba helyezik, mást még alig hallottunk. Jóformán minden nemzetről tudjuk, hogy a kereskedelmi szerződések megkötésénél mire akarja a fősúlyt fektetni. Németország agrárvámokkal akarja mezőgazdaságát lábra állítani, Olaszország a kedvezményes borvámot akarja tovább élvezni, ellenkező esetben a hármasszövetség megújításáról hallani sem akar, Ausztria hivatkozással a német

vámtarifára egyes iparágaknak követelhető határozottabb vámvédelmet. Azt is megmondja, hogy melyek ezek az iparágak. Az egy borvámklauzula kivételével, mely fölött megkondult a lélekharang, mi a teteles vámvédelmet illetőleg teljesen tájékozatlanok vagyunk. Ez nincsen jól megcselekedve. Mert hogy helyes gazdasági közvélemény kialakulhasson, tudnunk kellene, hogy a Széll-kormányban mennyiben sikerült eddig a magyar álláspontot érvényre juttatni.

A bécsi tanácskozások, remélhetőleg, világot gyujtanak az eddig sötétben levő kérdésekben. Mert habár nincs is kilátás arra, hogy az autonom vámtarifát letárgyalhatjuk és a kereskedelmi szerződések fölött tárgyalásokba bocsátkozhassunk az év végéig a külfölddel, mégis tudnunk kellene, hogy hát tulajdonképpen hogyan is néz ki a mezőgazdasági vámvédelem, melyet a Széll-kormány a nemzetnek megígért. A kvótánál csatát veszítettünk, mert a Bánffy-kormány bujkált, szint vallani nem mert és azután meglepte a nemzetet. A szolgálatkész többség aztán mindent szentesített. A viszonyok most annyiban változtak, hogy a gazdasági közvélemény a mezőgazdasági védelmet sürgeti és ez a közvélemény erős támasztékot ad a parlamentben az agráriusoknak.

Kedvezőbbben már nem lehetnek a viszonyok, hogy a kormány a nemzeti termelés zászlaját juttassa diadalra.

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZAJA.

Tavaszi hangok.

(Idyll.)

Irtá: Maxim Gorkij.

Kint a kertben, szobámnak ablaka alatt verebek ugrálnak ide-oda a lombtalan, csupasz akácfa ágakon s nagy zajjal csiripelnek. A szomszédos ház gerinczén egy tisztes kóru varju gubbaszt magában és a szürke madársereg csevegését hallgatva komolyan és helyeslőleg integet, bólintgat hozzá a fejével. A nap melegétől áthevített levegő minden egyes hangot behoz hozzám a szobába. Hallom a gyorsan tova futó patak mormogását, az ágak gyenge zizegését, tudom, mit turbékolnak a galambpárok az ablak párkányán; a levegővel együtt a tavasz édes zenéje öntlik, hatol be a lakembe.

— Csipp — csirip! — szólítja meg társait egy idősbb veréb. — Hát csak kibójtoltuk a telet ugy-e? Itt tavasz megint? Igen hát! Csipp — csirip! . . .

— Az bizony! Az bizony! — Feleli rá legényesen és kényesen kiujtott nyakkal a varju.

Ismerem már ezt az állatot jól, miot a rossz pénzt.

Előrelátó böles madár ez, keveset beszél csak s mindig csak jóváhagyólag. A természet butának alkotta varju nagysámat, azonkívül félnék és nyulszivű is, mint a többi varju mind. De a társadalomban előkelő helyet foglal el s minden télen rendez valami jótékony mulatságot a szegény czinkék és galambok javára.

A veréb is jó ismerősöm nekem. Bárha külsőleg léha, könnyelmű sőt szabad elvet valló fráternek néz is ki, alapjában véve jól tudja mégis, mi árt és mi használ ő neki. Lát-szólag tisztelettel ugrálja körül a varjut, de magában teljesen tisztában van a felől, mennyit ér ő kigyelme és minden pillanatban kész egy sereg csiklandós történetet feltálatni társainak a varju felől.

Az ablakpárkányon egy fiatal nyalka him galamb tipeg ide-oda félnék nősténye körül s forró szerelmet vall:

»Meghalok — elveszek ha nem szeretsz! A tánattól . . . a családástól . . . meghalok!»

— A pintyek, csizék itt vannak már. Tudja-e kigyelmed? Szól a veréb.

— Ugyan?

— Szüntelen fecsegnek, röpködnek. Borzasztó nyugtalan népség. Veltük jöttek a czinkék is. Ezek oly vakmerők. Nem néznek semmi rangot és tekintélyt. En az udvari veréb . . .

Egy fiatal holló bujt ekkor elő a kémény háta mögül s szólt: »En parancsszóra észlelem, figyelem a többi állatot, földet, vizet, levegőt. A csizék a bekövetkező tavasz örömeire csicseregnek, hogy ujjászületik a természet . . .

— Csipp — csiripp. Jaj de jó! . . .

Szólt a veréb s a varju is fejével bólintott rá.

— Csak azt kell még hozzá adnom, hogy a csiz-sereg már is zavarosnak találja a forrás vizét. Sőt a szabadságról is ábrándoznak már.

— Eh, a fiatalság teszi azt. De nem veszélyes ám az ilyen. En is voltam fiatal . . . De később más vendégnek engedett heiyet ez a vágy . . .

A hárs ágai közt egy méltóságos pirók jelent meg. Hódolattal köszöntötte a többi madarat és kérdé: Ej uraim, nem vesznek észre semmi új szagot a levegőben?

Legjobb, legszebb és

legolcsóbb

férfi, női és gyermek *czipők*, legujabb divatu *férfi kalapok* és *fehértanűk* beszerzésére ajánljuk a már eddig is jó hírnévnek örvendő

Reichard áruháza céget, Fő-utcán.

Telefon sz. 207.

Az államháztartás mérlege.

A pénzügyminiszterium Husvét napján tette közzé a magyar koronához tartozó állami pénztáraknál 1901. évi október 1-től december végéig előfordult bruttó-bevételekről és kiadásokról szóló kimutatást, összehasonlítva azokat az 1900. évi ugyanazon időszaki eredményekkel. Ez a kimutatás szomorú világot vet állami gazdálkodásunkra, midőn konstatálja, hogy a múlt év mérlege **72 302,076 koronával kedvezőlenebb** az 1900. év mérlegénél. A pénzügyminiszterium, — úgy látszik, — maga is megdöbbent ettől az eredménnyel s azért nemcsak a saját hivatalos jelentésében igyekezik azt olybá feltüntetni, mintha a nagy hanyatlás csak látszólagos volna, hanem a felhivatalos Bud. Tud. utján is olyan magyarázatot ad neki, melyből világosan kitűnik, hogy ezéja nem egyéb a szomorú valóság leplezgetésénél.

A bruttó-bevételekről és a bruttó-kiadásokról szóló kimutatások szerint az 1901. év IV. negyedében a magyar állam bevételeinek összege 2,831,544 koronával, a kiadások összege pedig 33 730,295 koronával nagyobb volt, mint az 1901. év hasonló időszakában így az 1901. év IV. negyedének mérlege 30,898,751 koronával kedvezőlenebb, mint az 1900. év IV. negyedének mérlege. Az egész évi bevételek összege 4,357,297 k.-val, az egész évi kiadásoké pedig 76,659,374 k.-val nagyobb lévén, mint az 1900. évben, az 1901. év mérlege számszerűen 72,302,076 k.-val kedvezőlenebb volna, mint az 1900. év mérlege. Erre az eredményre vonatkozólag azonban arról értesülünk, hogy a közösügyi kiadásoknál 11,000,000 k. és az államadósságok összes neménél 25,490,000 k. kiadási többlet, valamint a sőjvedéknél mutatkozó 10,000,000 k. bevételi visszamaradás, összesen tehát 46,490,000 k. eltérés csak látszólagos s ezt figyelembe véve, a bruttó-mérleg-rosszabbodás kerekén 25,800,000 koronára száll alá.

Kereskedelmi szerződés Szerbia és Bulgária között.

Sándor szerb király elnöklete alatt minisztertanács volt, melyen elhatározták, hogy Szerbia pénzügyi viszonyainak rendezésére nagyobb államköleséont vesznek fel.

A szerb szkupstina javaslatot bíráló bi-

zottsága elfogadja a b-igrádi egyetem felállítására vonatkozó törvényjavaslatot.

Ez a szerb egyetem lenne a második a Balkánon és ezzel megelőzná Szerajevó és Szófia hasonló törekvéseit, melyek szintén már régóta igyekeznek egy egyetemet felállítani.

Czaribrodban fényes bankett volt a napokban az ott gyűlésező szerb és bolgár politikusok és tiszték tiszteletére, kik a közös posta és távirati konvenczió megbeszélése végett jöttek össze.

A szerb és bolgár barátság mindig szorosabbá lesz és Szerbia a napokban tett ajánlatot Bulgáriának egy méltányos kereskedelmi szerződés megkötésére, mely legközelebb — valószínűleg — létre is jön.

Két szocialista gyűlés.

A magyarországi nemzetközi szocialdemokrata párt Budapesten a városi Herminavendéglőben tartotta az idei országos gyűlését. Az ország nyolczvan községéből összesen regletek a szocialista vezérek. Lehetek vagy százötvenen a kongresszusnak meghívott tagjai. A gyűlés menetét első nap dr. Goldner Adolf elnök vezette. Először a kivándorlás ügyét tárgyalták. Lakatos József felhívta a kongresszus figyelmét a nemzetiségi munkás-szervezetekre. Az első napi tanácskozást este nyolcz órakor nagy pártmultság fejezte be.

Husvét hétfőjén sok vidéki és külföldi társ-szervezet táviratilag üdvözölte a kongresszust. Az üdvözlőket nagy tetszéssel fogadták. A szervezkedés és a sajtó kérdése volt napirendre tűzve. A párt-sajtó támogatása határozattá vált.

Délután vita indult meg: mily állást foglaljon a szocialdemokrata-párt az ország gazdasági politikájának kérdésében. Goldner az önálló vámterület híve. Szerinte csak így fejlődhetik ki iparunk, s a fejlett iparral kulturális életünk is haladni fog, miáltal a munkásviszonyok is javulni fognak. Garami ellenzi az önálló vámterületet s a szabad kereskedelem előnyeiről igyekszik meggyőzni hallgatóit.

A kongresszus kimondotta, hogy a mai vita anyagát átadja feldolgozás végett a pártpro-

gramm előkészítő bizottságának, s csak annak meghallgatása után foglal állást.

Ezután a szavazatszűd bizottsági jelentést vette tudomásul a kongresszus, majd a napirend utolsó pontja következett: az általános szavazati jog kérdése.

A harmadik nap határozati javaslatot fogadtak el.

A **mezőturi** ujjászervezett szocialdemokraták szintén a husvétü ünnepeket használták fel arra, hogy országos gyűlésüket megtartsák.

A Mezőturon összegyűlt százhatvannégy megbízott mintegy száz községet képviselt.

Egymás után léptek a szónokok a vöröspozstóval bevont emelvényre. Köteles János kassai küldött a felvidéki kivándorlás okozta nyomoruságot festette. Nagy hatást értek el a női szónokok. Horváth Pálné (Uj-Arad) a gyermekeknek szocialdemokrata szellemben való neveléséről beszélt. Fejes Zsófia és Sallágyi Regina is felszóllaltak.

A napirend főpontja volt a mozgalom szervezése a fokozatos adó életbeléptetése tárgyában. Több felszóllás után a véleményeket határozati javaslatba foglalták, mely szerint minden közkiadás fedezésére a fokozatos adó lépjen életbe, a fogyasztási adó minden nem-eitörültessek.

A napirend második pontja az általános választójog kérdése volt. A kongresszus határozatilag tiltakozik a miniszterelnök ama szavai ellen, hogy az általános szavazójog megadása sötétbe való ugrás volna. Tatár Dénes az önálló vámterület kérdését fejtegette, javaslatát a kongresszus egyhangulag elfogadta. A nagyszámmal érkezett üdvözlő táviratokat a gyűlés örömmel vette tudomásul. Este bál volt a kongresszusi küldöttek tiszteletére.

TAJÉKOZTATÓ.

Április 2. Iskolaszéki ülés d. u. 4 órakor.
Április 3. Közigazgatási ülés a városnál d. u. 3 órakor.
Április 7. Biharmegye közigazgatási bizottságának ülése.
Április 9. A kath. kör választmányi ülése este fél 6 órakor.
Április 10. Városi közgyűlés.

Apr. 6. Kath. Szabad Liceum matinéja a főgimnázium dísztermében d. e. 11 órakor.

Apr. 19. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye.

— Tavaszú illat ez Excellenciás uram — felelt rá a veréb.

A varju kéjesen hajtogatta fejét jobbra-balra és gyengéden károgott egyet-egyet, mely hasonlított a báránybagetéshez.

— Igen — igen — az ubu, örökös disz-polgárunk is azt mondta tegnap. Csak vigyázzunk hát! Vigyázzunk! . . .

A kertnek egy hőmentes foltjára e közben egy pacsirta ereszkedett a fellegekből alá s ide oda futkározva dudorászott magában. Körül-belül ezeket mondhatta:

. . . »S rózsás vidám mosolyával kioltja a nap az égből csillagait . . . A homály elsápad, reszket és szerte foszlik, mint a hópohely a napsugártól. Ah milyen édes vágygyal és megkőnyebbülten vér a szív odabent, hogy felkendezik örömeiben várva a nap feljöttét, a hajnai pirt, a napvilágot, mely magával hozza a fényt, a szabadságot!« . . .

— Micsoda fajta madár ez? Szólt a pirók hunyorgatva.

— Pacsirta uram — magyarázta a holló.

— Költő is, Excellenciád! — tette hozzá a veréb udvariasan.

A pirók egy oldalpillantást vetett a költőre s rikácsolt: »Ej ha, milyen szürke közönséges jószág! Ugy-e bár a napról és szabadságról volt valami mondani valója ő kelmenek?«

— Parancsára — szólt a holló. Fellá-

zítja ez a többi madarakat és teljesíthetetlen vágyakkal fertőzi meg a lelkeiket.

— Igazán megrovásra érdemes a cselekedete . . . de meg ostobaság is.

— Igen helyesen beszél jó uram, — szólt bölcselkedve a veréb. — Csakugyan kész ostobaság, a mit a pacsirta tesz. A szabadság olyan határozatlan, elérhetetlen fogalom, olyan valami, mit nem lehet megmarkolni, akárhogy akarnánk is.

— Hisz, ha nem csalódom, egy időben Ön is ezen a hitvalláson volt.

— Csak . . . ugyan! Csak . . . ugy . . . an! Károgta a varju.

A veréb zavarba jutott: »Valóban nagy jó uram, valamikor én is a szabadság híve voltam, de vannak enyhítő körülmények, a miket magam mellett felhozhatok.«

— Hogy értjük ezt?

— Hát ugy, hogy egyszer bő ebéd után, benyomása . . . azaz nyomása alatt a borgőznek . . . Hát igen no! . . . de akkor is csak bizonyos korlátok közt szegődtem az eszme hívei közé.

— Mit akar ezzel mondani?

— Azt, hogy így szóltam: »Éljen a szabadság!« azonban rögtön hozzá tettem csendesen, hogy: de csak a törvény határai között!

A pirók kérdő tekintetet vetett a hollóra

— Igaz, ugy van! — erősítette a holló!

— Mint udvari veréb nem is foglalkozhatom komolyan a szabadság kérdésével, mert

ez nem tartozik azon munkakörbe, melyet betölteni szerencsém van.

— Ugy van, ugy! — Károgta a holló. Neki mindegy minden rá hadarja az igent, mint a szajkó.

Az utcán apró erék csörgedeztek tova s halk nótát dudoltak a folyamról, melybe pályájuk végén beleömlenek s arról, hogy milyen lesz a sorsuk azután:

»A gyors hullámok hátukra vesznek benünket s elvisznek a tengerhez. Majd a nap izzó sugarai szárnyán felemelkedünk az égbe, a fellegekbe. Csendes éjen aztán gyöngyharmat gyanánt hullunk le alá a magasból avagy eső és hópelyhek alakjában ereszkedünk le a földre.«

A nap, az a poztpás, gyönyörű tavaszú nap ugy mosolygott ragyogott a derült égen, — mint az Isten jószagos ábrázata, mikor kedve telik a teremtésben, az alkotásban.

A kert egyik zugában, az öreg hárs valamelyik ágán egy csapat csiz tanyáz; egyikük lelkesülten énekel társainak valami dalt, melyet ugy csipett fel valahonnan ballomásból s mely a vihar madárról szólt:

»A tajtékzó, habosintü tenger felett vihar-felhők tornyosulnak. A felhők és a tenger között ott libeg, uszák a levegőben a vihar madár. Fekete villámnak nézné őt a szem. Majd a víz színét hasogatja, boronálja a szárnyával, majd az égnek szökik, mint a kilőtt nyíl, miközben egyre vijjog, egyre lármáz. S a fellegeknek

A pápa levele a premontreiekhez.

Ismételten megemlékezünk már arról a szép ünnepélyről, melyre a magyarországi premontrei-rend készül s melyet a rend visszaállításának 100 éves fordulójára alkalmából a jövő vasárnap fognak megünnepelni a rend házaiban.

Az ünnep fényét és jelentőségét nagyban emeli, hogy megemlékezett arról maga a Szent-
atya XIII. Leó pápa, aki ez alkalomból külön bullát intézett a rend magyarországi tagjaihoz, amelyben teljes búcsút engedett a napra.

A pápai levél magyar fordításban így hangzik:

XIII. Leo P. F.

Jövendő emlékeztük. Midőn — mint Bennünket értesítenek — ez év Fehér-Vasárnapján száz esztendeje lesz, hogy a premontrei sz. kanonok-rend visszaállított régi fényébe s Isten segítségével visszahivatott Magyarországra, Mi, hogy ez a kedves nap a lelkeknek javára váljék, a Mindenható Isten irgalmában bizva s Szt. Péter és Pál apostolok tekintélyére támaszkodva, minden egyes sz. premontrei-rendű kanonoknak s mindazoknak, kik ezen intézmény magyarországi házaiban laknak s az említett Fehér-Vasárnapon meggyónak és megáldoznak s az illető rendház nyilvános templomát — esetleg benső kapuját — az ünnep előestéjénél napnyugtáig évente ájtatosan meglátogatván ott a keresztény fejedelmek békéjéért, az eretnekegység megszüntetéséért, a bűnösök megtéréseért s az anyaszentegyház felmagasztalásáért buzgóan imádkoznak, — az Urban ezennel teljes búcsút engedélyezünk, mely a tisztító tűzben szenvedő lelkekre is alkalmazható. Az esetleg ezzel ellenkező intézkedések ezen engedélyvel érvényességének nem állnak útjában. Jelen engedélylevél csak ez évben érvényes. Óhajtjuk, hogy e levelünk másolatainak, vagyis valamely hivatalos jegyző által aláírt és valamely egyházi méltóságban lévő ember pecsétjével megerősített példányainak éppen olyan hitele legyen, mintha jelen levelünk eredetije mutatnának elő.

Kelt Rómában Szt. Péternél a halász-

gyűri alatt, pápaságunk huszonnegyedik évében 1902. febr. 21-én.

A másolat hitelűl

Machi bíbornok helyett *Dr. Takács Menyhért*,
Mearini N. m. p. apát, prépost.

(P. H.)

A főünnep színhelye *Jászó* lesz, ahol a rend praelatusa székel. A jászói ünnepen részt vesznek *Bubics* Zsigmond és *Ivánkovich* János püspökök s valószínűleg a magyar közoktatási kormány is képviseltetni fogja magát. A váradi rendházból *Novotny* Alfonz, az igazgató helyettese s *dr. Károly Irén* és *Kertész* Miksa rendi képviselők vesznek részt, kik e célból pénteken fognak elutazni Jászóra.

A rend többi házaiban is méltóan fogják megünnepelni az emlékezetes évfordulót. Vasárnap az exhortációban felhívják a tanuló ifjuság figyelmét az ünnep jelentőségére, — aztán a templomba vezetik az ifjuságot, ahol Te Deumot s ünnepélyes nagymisét tartanak szentség kitételével. Egy napi szünetet is kap az ifjuság, amikor a váradi diákokat *Rátkay* József tornatanár elvezeti a promontoriumra, ahol a premontrei rendnek első magyarországi háza állott. Ez a kegyeltes megemlékezés valóban alkalmas lesz megerősíteni az ifjuságot a rend iránt való tiszteletben és ragaszkodásban.

UJDONSÁGOK

Kérjük azon tisztelt előfizetőinket, kik hátralékban vannak, hogy előfizetéseiket hozzánk juttatni sziveskedjenek.

* **Ünnep után.** Az elmúlt husvéti szent ünnepek véget értek; az első nap hideg esőzések voltak egész nap, ami nagyon megrontotta a közönség kedvét, Husvét hétfőn azonban szép, derült tavaszi nap köszöntött be. A közönség elözlötte az utcákat, bár a levegő hűvös volt. — A templomok mindkét napon zsufolásig megteltek ájtatoskodó hívőkkel. A székesegyház ünnep első napján zsufolásig megtelt közönséggel. Az ünnepélyes szent misét *dr. Schlauch* Lőrincz bíbornok végezte, nagy segédlettel. Az Evangéliumnál *Palotay* László pápai praelatus tartotta az ünnepi hitszónoklatot.

madár. Mint egy démon, a vihar fekete démona röpköd a tenger színén: nevet és csuklik is egyszerre; nevet a felhőknek láttára és csuklik az örömtől, mely elfogja őt.

A szél élesen süvölt . . . harsog az ég . . . a fellegek kékje sötéten villog a vizpusztaság felett. S a tenger elkapja a lecsapó villámokat s kioltja tüzeit a mélységben. Azok pedig mint kígyók össze csavarodnak az örvényben, s mezcikáznak mint egy tükrözvényben odalent.

Nemsokára rá teljes erejénél kitör a zivatar. A vakmerő vihar madár pedig szüntelen ott libeg a légből felhő és villám között, mint egy győzelmi hiruok jelente: »Vigyázzatok emberek állatok! Megjött az első zivatar!«

* **Az esperes-plebános köszönete.** Mint ünnepi számunkban megírtuk, hogy a feltámadási körmenet alkalmából az uri-utcai, Széchenyi-téri és fő-utcai lakosok fényesen kivilágították ablakaikat. Erre vonatkozólag *Dencs* János tb. kanonok, esperes-plebános a következő sorokat küldte be hozzánk:

Kik a feltámadási körmenet alkalmával az utvonalon, hol a legméltóságosabb Oltári-szentség körül vitetett, lelkipásztori legnagyobb örömemre oly fényesen világitottak és egyéb, az Isten iránti szeretet sugalta virág- és más díszítéseket is eszközöltek, fogadják leghálásból szívvel jövő köszönetemet!

Biztosan állíthatom, mert hosszú ittlétem ideje alatt gyűjtött tapasztalásból tudom, hogy szeretett jó hűveimnek ablakaiban felcsillámló fény és világosság a benlakók hitének világosságára és szívök vallásos buzgóságára vall, mely előbb-utóbb meghozza egyesekre és családokra a jó Isten boldogító áldását siron innen — siron tül! Ugy legyen.

Nagyvárad, Husvét vasárnapján, 1902.

Dencs János,
esperes-plebános.

* **A város folyószámla kölcsöne.** Nagyvárad város szorult pénzügyi viszonyainak akként akarnak segíteni, hogy amíg előnyös nagyobb kölcsön útján konvertálhatja eddigi kölcsöneit is, a Magyar jelzálog banktól 400.000 korona folyószámla kölcsönt vesz fel. A pénzügyet már leküldötte a feltételeket s a szerződés mintát. E szerint a kölcsönt mindig az Osztrák-Magyar Bank kamatlábjánál fél százalékkal drágább kamattal, adja meg. A felmondás mindig egy félév. A kölcsönről közjegyzői okmányt kell kiállítani.

* **Közigazgatási ülés.** Nagyvárad város közigazgatási bizottsága holnap, csütörtökön délután 3 órakor tartja rendes havi közgyűlést. Ez alkalommal kerül előterjesztésre a közigazgatás 1901. év második feléről szóló félévi jelentés, a mely felsorolja az egyes óhajokat, kívánalmakat.

* **Tanító választás.** A községi iskoláknál két tanítói állás van jelenleg üresedésben. Mindkét hely betöltése ügyében ma fog dönteni az iskolaszék. A tanügyi bizottság *Hegyesi* Márton elnökiete alatt tegnap tartott ülést, melyen a beérkezett pályázatokat vette sorba s megállapodott a jelölésekre vonatkozólag. A két állásra összesen 65-en pályáztak. A tanügyi bizottság abban állapodott meg, hogy az egyik helyre egy-dül *Szabó* Sándort fogja ajánlani, aki már negyedik éve mint helyettes működik a községi iskolánál feljebbvalói meglegedésére. A másik helyre pedig — tekintetbe véve a képesítés minőségét, a magasabb kvalifikációt és kiváló működést, — a következő hat pályázót ajánlja az iskolaszéki tagok figyelmébe: *Bonomi* Viktor, *Kovács* János, *Jerzák* Á. Ignác, *Kreznerich* Ferencz, *Klím* Pál és *Németh* Kálmán.

* **Az új ötvenkoronás bankjegyek elkészítésének** technikai munkálatai már annyira haladtak, hogy az új bankjegyek kiadása, illetőleg forgalomba hozása már május hónapra várható. Addig elkészül a szükséges tartalék készlet is, mely nélkül nem kezdhetik meg az első bankjegyek kiadását. Az ötvenkoronás bankjegy színe zöldeskék, nagyságban pedig hasonló az ötvenmárkashoz. A forgalomba hozandó mennyiség nincs meghatározva.

öröme telik ebben a lármában; mert kiérzik belőle a vágy az orkán után s a harag gyűlölet és a diadalmármor hangjának reszketését hallják benne.

A vihar szelét érezve nyögnek, sóhajtoznak a sellők, reszketve sűrűnek ide-oda s legjobban szeretnének a tenger fenekére bujni. És a buvár madarak szintén, mert félnek a menydörgés morajától. A pinguin hasonlóképen bebújik kövér testével a szikla hasadékba: egyedül a sirály szállong csapong hatran, büszkén a habok felett . . .

A felhők mindjobban sötétednek s egyre alább ereszkednek. A hullámok ugrálnak, tánczolgálnak, mert ezek is örülnek, hogy jön már a vihar. A tenger ordít, a meny dörög a felhők átkarolják a hullámokat, azután dühösen csapják oda a kemény sziklafalhoz.

Most van csak igazán elemiben a vihar-

BERKES BERTALAN festék-kereskedése, NAGYVÁRAD.

Főüzlet és padlófénymáz-

gyár:

Zöldfa-utca 33. szám.

109.

Mindennemű festékek, festészeti kellékek, ecsetek, padlófénymázak és parkettviasz már több év óta elősmert szolid kiszolgálásom mellett a legolcsóbb napi árakban kaphatók.

Emke padlófénymáz, mindenki által elősmert, kitűnő minőségű és tartós padlófénymáz. 50% az Emke javára.

Legjobb amerikai padló beeresztő olaj 1 kgr. 90 fillér.

FIÓKÜZLET: festék különlegességek raktára:

Fő-utca Bazár-épület Huzella üzlet mellett.

* **Házasságok.** Dr. *Fersz* Adolf kir. kath. jogakadémiai tanár bájos és nagyműveltségű leányának, Arankának Husvét másodnapján esküdték örök hűséget *Benkő* Ernő kir. törvényszéki aljegyző. A fényes nászkisérletben a násznagyit dr. *Bozóky* Alajos kir. tanácsos, jogakadémiai igazgató és *Benkő* Sándor pénzügyi titkár töltötték be. — *Szabó* Károly pénzügyi irodatiszt Husvéthétfőn délben tartotta esküvőjét a prementrei-rond templomban *Karger* Rózsikával, *Karger* Sándor vendéglős kedves, szép leányával.

* **Erzsébet főhercegnő a Szentföldön.** *Windischgraetz* Ottó herceg és neje *Erzsébet* főhercegnő egyiptomi körutjokat befejezve, átmentek a Szentföldre s jelenleg Jeruzsálemben tartózkodnak. Ott töltötték a nagyhetet és a husvétit ünnepeket is. Jeruzsálemből újból visszatérnek Kairóba s ott maradnak április közepéig. Kairóból aztán Nápolyba és Rómába utaznak. Rómában hosszabb időt fognak tölteni, ahol a pápa audiencián fogadja a hercegi párt. A hercegi pár tiszteletére a királyi palotában fényes ünnepélyeket fognak rendezni. Május hó elején Bécsbe térnek vissza, ahonnan állandó tartózkodásra Prágába utaznak.

* **Zana ismét felebbez.** A szerencsétlen súlyos beteg volt polgármester: dr. *Bulyovszky* József részére Nagyváradi városa nemes áldozatkészséggel évi 2200 korona kegydíjat szavazott meg. A törvényhatósági bizottság ezen határozatát, dacára a város nyomolt anyagi helyzetének, egyhangulag hozta meg. Azonban *Zana* Agostonnak sehogy sem tetszik a közgyűlés határozata s az ellen felebbezést adott be a belügyminiszterhez. A város anyagi helyzetével megegyezően nem tartja, hogy ilyen kegydíjakat osztogassanak, sőt még a már előbb megszavazott kegydíjakat is vissza kellene vonni. *Zana* szerint dr. *Bulyovszky* József polgármester nem a város ügyeinek intézése körüli munkálkodása közben kapta súlyos betegségét, hanem egyes tisztviselők tették tönkre; félrevezették s hamis okmányokkal más színben tüntették fel a város viszonyait. Ezt igazolni képes a kezei között levő hamis okmányokkal. Ezek a tisztviselők fizessék — szerinte — a volt polgármester kegydíját.

* **Helyettes tanítónő.** Az iskolaszék elnöke *Hegyesi* Márton — mint értesülünk — *Szöke* Berta tanítónőt, ki *Stella* néven sok szép tárczát írt lapunkba s irodalmi működése elismerésül a Szigligeti-társaság és tagjai sorába iktatta, a községi iskolához kiegészítő tanítónőnek hívta be.

* **Halálozás.** Részvétellel értesülünk, hogy *Loóz* Ede asztalos tegnapi délután elhunyt. A derék iparos tetemes összeget hagyományozott az elaggott iparosok menházának alapjára. Temetése ma, szerdán délután 3 órakor lesz. — *Bertsey* György ipartestületi elnök a következő sorok közlésére kérte fel lapunkat:

Felkérem az ipartestület elöljáróságának és a testületnek tisztelt tagjait, hogy *Loóz* Ede asztalos iparostársunk, ki vagyonának nagy részét az ipartestület menházának hagyományozta — elhalálozott, a folyó április hó 3-án szerdán délután 3 órakor Páris-patak-, most Szentpéteri-utca 1. szám alatti házában tartandó végtisztességtételnél megjelenni sziveskedjenek.

Nagyváradi, 1902. április hó 1-én.

Bertsey György,
ipartestületi elnök.

* **Férfiruhába bujt cselédleány.** Csehországba ohajtott eljutni *Kovács* Mária cselédleány, s hogy tervét megvalósítsa, titokban csinos pantallót és zakót csinált magának. Mikor elkészült a férfiruha, megvélva neme viseletétől legénynek öltözött fel, így ohajtván inkognitóját megtartani. El is lépett egy szép napon s *Mártonffy* Bogdán ügyvéd meglepetve

tapasztalta, hogy cseléd nélkül maradtak a husvétit ünnepekre. Borsig szerencsésen el is érkezett ott azonban a csendőrségnek feltűnt a hosszú haju legény és letartóztatta, veszedelmes sipist gyanítván benne. Váradra kísérte Husvét első napján, s átadta a rendőrségnek. Most újból szabad és régi barátait mulattatja uti kalandjaival.

* **Széll Kálmán Tisza Kálmánról.** A *Neues Wiener Journal* egy munkatársa fölkereste *Széll* Kálmán miniszterelnököt. A miniszterelnök ez alkalommal, mint az újságíró mondja, több érdekes politikai nyilatkozatot tett, amiket azonban a *N. W. Journal* munkatársa újságírói diszkrézióból elhallgat. De közli *Széll* Kálmán nyilatkozatait *Tisza* Kálmánról.

— Igen, mondotta a miniszterelnök — *Tisza* Kálmán nagy hazafi, jó magyar ember volt és mindnyájan nagyon becsüljük. Magamnak is alkalmam volt többször vele együtt dolgozni. Előbb a Wenckheim-kabinetben, ahova mind a ketten tartoztunk, amíg mi őt miniszterelnökké nem tettük. — Szülővárosa, Nagyvárad, sok hálátlanságot követett el ellene, azt meg kell adni, de neki is voltak *sarkalatos hibái*. A politikusként értenie kell hozzá, hogy hatalmas teljes erejében búcsúzzék el, mert akkor emléke kitörülhetetlen, csak fénykorára emlékeznek; *Tiszánál* pedig már évei számának hatása mutatkozott. De nagy ember volt, mikor még nagy volt és ez nekünk felejthetetlen lesz.

Az újságíró közben azt kérdezte, hogy Budapest miért vesz oly kevés részt a gyászban, hogy miért van csak kevés házon fekete lobogó és hogy a főváros miért nem emlékezett meg *Tisza* Kálmánról. A külföld azt hiszi, hogy az egész magyar nemzet gyászol, pedig csak csekély a részvét és kevés a fekete zászló.

— Ennek megvan a maga oka, — felelte *Széll*, — mi becsültük őt, tisztelnünk kellett őt és emléke örökké fenn fog maradni, de szeretni nem szerettük.

* **Vagdalkozó huszár.** Hétfőn éjjel 1 órakor meglehetősen bor elfogyasztása után tántorogva haladt baba felé *Nagy* József csizmadia a Zöldfa-utcán. Egy közös huszár szintén ittasan haladt az uton s találkozáskor a legbizalmasabban üdvözölték egymást. Egyik sem akart kitérni a másiknak. A csizmadia polgári erényeire, a huszár katonai rangjára hivatkozott. Szó szót ért s végül a huszár kardot rántva alaposan megvagdalta a filozofáló csizmadia, kit súlyosan sérülten szállították be a közkórházba. A vagdalkozó huszár kinyomozása és megbüntetése végett rendőrségünk a katonai parancsnokságot kereste meg.

* **Ki ölte meg a török trónörökösöt?** A megczáfolt hír, rendes szokás szerint, valóra vált: a török trónörökös meghalt, meghalt pedig mérgezés által. Mint a török történeti bizonyítja, a trónörökösök és szultánok láb alól eltervése éppen nem ritkaság a *Yildiz-kioszkban* és *Mohamed Resad* efendit csak az a sors érte, mely már sok elődjét. A trónörökös már 59 éves volt és nagyon unta a várást. Különösen megunta a legutóbbi 5 év óta, mióta a szultán mindenikben ellenségét látja, ki élete és trónja ellen tör. Meg is unhatta, mert azóta *Resad* efendi élete rabságban folyt le, egyetlen lépést sem tehetett megfigyeletlenül és akaratának már nem volt ura. Azt kellett akarnia, amit a szultának. Még rosszabbra fordultak a dolgok, mióta a szultán sógora megszökött Törökországból, mert azóta a török trón várományosát nyíltan azzal gyanúsították, sőt meg is vádolták, hogy az ifjú török mozgalomnak tulajdonképpen ő a feje. Ettől a pillanattól fogva a trónörökös a legszigorubb őrizet alatt élt, megtiltották neki, hogy a külvilággal, különösen a török politika vezetőivel érintkezék s állandóan kémekkel volt körülveve. Mégis, most, mikor a török összeesküvők ellen a nagy per folyt és egyre másra halálra, meg száműzésre ítélték őket, újra szóba került a trónörökös részessége az összeesküvésben s bár nyíltan nem állították az ítélőszék elé, titokban mégis halálra ítélték. Es mert a selyem zsinór hatásában nem

biztak, hát biztosabb szállítóeszközt használtak. Tudott-e a szultán erről vagy sem, azt persze senki sem mondhatja, annál kevésbbé, mert a jelenlegi trónörökös *Ahmed Remal Eddin* tényleg az ifjú törökökkel paktál, a hatalás embere és minden eszközt felhasznál, hogy a trón felé haladjon. Lehet tehát, hogy iránta való szíveségből küldötte valaki *Mohamed Resad*ot a másvilágra, mert az, hogy *Ahmed Remal Eddin* kerüljön a trónhoz közelebb *Resad* halálával, nem lehetett a szultán érdeke. A legérdekesebb verzió az, melyet egy francia lap közöl konstantinápolyi értesítés alapján és amely szerint *Resad* azért halt meg, hogy *Ahmed Yildizbe* kerüljön, mert mint trónörökösnek ott kell laknia, most tehát czéljának lesz.

* **Eljegyzés.** *Bónyi* Ilonkát, a bibari leányvilág egyik ünnepeit szép tagját, *Bónyi* Adorján margittai kir. közjegyző bájos és nagyműveltségű leányát Husvét első napján jegyezte el *Gyenge* Béla kir. törvényszéki jegyző, városunk társadalmának tisztelt és előkelő fiatal tagja.

* **A hűtlen szállító.** Tegnap délután *Szlanecse* Nucz napszámos a *Braun* József által rá bízott 58 kg. babot elszállított *Pollák* Mórhoz. Itt átvéve a bab árát a Külváros egyik kormájába tért be, s pénzt érezvén ércz csörgéshez nem szokott zsebében iddogálni kezdet. Alaposan hozzá látott a fél-literesek kiürítéséhez, így ohajtván egyedül meginni az áldomást. *Braun*-nak feltűnt a napszámos hosszas elmaradása s a rendőrségen jelentést tett a dologról, sikerült is rövid idő alatt meglelni a már nagyon is vig hangulatban lévő *Szlanecset*. A hűtlen szállító, ki a felvett pénzt majd mind elitta, a rendőrségi bürtönben alussza mámorát.

* **Rejtélyes gyilkosság.** Diósgyőrben egy eléggé népes utcán este 8 óra tájban halva találtak a város egyik jómódu emberét *Trajtler* Józsefet. A szerencsétlen embert ismeretlen tettes szíven szurta és szörnyen halt. A rémes eset nagy izgatottságot keltett Diósgyőrben, hol manapság a közbiztonság nem a legszilárdabb alapokon nyugszik. Az esetről értesítették a miskolci kir. ügyészséget, mely a törvényszéki bonczolás megejtése végett *Kalocsay* Kálmán törvényszéki bírót és dr. *Dobos* József törvényszéki orvost küldte ki. A diósgyőri csendőrség a gyilkosság ügyéből kifolyólag már egy gyanús alakot letartóztatott, a vallatás azonban még ezidig eredményre nem vezetett.

* Az osztálysorsjáték tegnapi húzásán a következő nagyobb nyeremények sorsoltattak ki:

2000 koronát nyertek: 4911 6483 8217 8512 11348 21662 27e08 29048 36039 37794 39743 42648 43576 44425 45266 46893 48398 54533 56828 58068 58296 71182 71977 72948 78160 84268 91742 94598 94890 98300.

1000 koronát nyertek: 367 1202 1617 4798 5744 5441 7692 11179 13759 16474 16696 19485 23545 24994 25266 28642 29277 31360 31652 31723 24458 34789 34927 37417 40417 40767 41635 42322 42659 47030 47186 50699 53276 56485 57513 60069 61804 64321 64857 65157 65391 69072 72998 75029 76033 76248 77301 77861 80286 84157 86010 87881 87980 88155 88597 96094 97730 97055.

500 koronát nyertek: 346 1309 8639 9030 11200 11364 12061 12404 15618 15631 17462 17724 19600 21117 24422 25371 25615 25857 29267 36697 36941 37302 41079 44516 45934 46077 48084 48242 49239 51981 54645 56941 57863 60987 61537 61697 61845 62362 63290 63482 64484 70725 73926 74402 80277 82620 82900 85239 85251 89023 90901 91957 93480 98352.

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

* **Elütötte a bérkocsi.** Hétfőn este a közraktár felé haladó *Dengelégi* József 65 éves helyi lakost egy ezideig ismeretlen bérkocsi elütötte. A súlyosan sérültet a közkórházba szállították. A rendőrség pedig nyomozza az ész nélkül vágató bérkocsist.

* **A flumei sztrájk.** A sztrájkmozgalom Fiumében rohamosan terjed. Az Adria tengerhajózási társaság fűtői az igazgatóságtól azt a fizetést kérték, amit a triestiek megkaptak. A fűtők azonban nem bírták elérni azt a fizetésjavítást, amit kértek, mire bejelentették a sztrájkot. Ugy látszik, bujtogatók jártak ott. A Ungaro Croata fűtői, kiknek fizetését tegnapelőtt emelték, most mégis csatlakoztak a sztrájkolókhöz, valamint a vasuti munkások is, kiknek szintén nem teljesítették a követeléseiket. A vasuti munkások kettős munkabért és az ünneppnapok beszámítását kérték. A munkások és munkások között napok óta folyó tárgyalások nem vezettek eredményre. A munkások igényei teljesíthetetlenek. A fűtők és munkások megkezdtek a sztrájkot. A kikötői hajómunkások reggel nem állnak munkába. A város különben teljesen nyugodt.

* **Eltűnt edény.** Hétfőn éjjel *Briedermann* Zsigmond piaci edényárus 1 láda edénye eltűnt. *Berelva* László éji őr, ki a lopáskor a helyszínén volt, mivel valószínűleg tettes volt s a tolvaj kitérőtől felvilágosítást adni nem akar, lezárattott. Különben a nyomozás folyamatban van.

* **Találtatott.** Egy kulcs (lánczon), egy Zsug János névre szóló cselédkönyv; egy női kisujra való sima arany karikagyűrű egy kis gyémántkövel — és egy liba. Igazolt tulajdonosai *Mendelényi* Béla rendőrfogalmazónál vehetik át elveszett tárgyaikat.

x **Pártos Arnold** cég Nagyvárad, Bémer-tér cipő kalap és uri divat üzletében minden szakmába vágó czikkeket *legolcsóbban* vásárolhat a t. vevő közönség. — *Báli cipők* és *Báli divatáruk* nagy választékban. 45.

Igazságszolgáltatás.

Kinevezés. Nagy Ferencz kir. törvényszéki elnök *Dége* Lajos szászrégeni kir. járásbírósi hivataliszolgát a nagyvárad kir. törvényszékhez áthelyezte.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR.

Szerda: Vájlunk el.
Csütörtök: Gésák.
Péntek: Vasgyáros.

Cyrano de Bergerac. Rostand hatalmas színművének czímszerepében mutatkozott be tegnap este színházunk egyik új tagja, *Tóth Elek*. Cyránót eljátszani a leggyakorlottabb színészt is erősen próbára teszi. Bár kifogástalan alakítást nem nyújtott *Tóth Elek*, de azért méltán rászolgált arra a rokonszenves fogadtatásra, melyben tegnap részesült. A szerepét nagyon jól tudta s ki is dolgozta; hangsúlyozása azonban több helyen értelemzavaró volt. Felvonás közepében többször hívták a lámpák elé. Kivüle még egy új tag lépett fel először *Sik Rezső*, aki *Castel Jaloux* kapitány szerepét adta ügyesen. A többi szerepek a régi kezekben voltak. Az előadás általában jobb volt mint a darab bemutatóján.

A husvét előadások. A kettős ünnep alatt négy előadás volt a színházban, csaknem mindegyik telt házzal. — Általában annyit mondhatunk, hogy az előadások nagyon is vasárnapi színezetűek voltak, a mi egyértelmű azzal, hogy nem sokat értek. Ennek oka nagy részben, hogy társalgó és hőszíneszt énekeltek, a kiknek persze hangjuk nincs. A ren-

dezésen pedig meglátszott, hogy nem sokat törődtek vele.

Az előadások részben új szereposztással mentek. *New-York szépe* czímszerepét *Eleméry Klárka* játszotta; bájos táncza, ügyes játéka nagy tetszést keltett. A társulat egyik kiváló új tagja *T. Pogány Janka* szép hangjával, művészi tánczával nyerte meg magának a közönséget.

Szekely Irén távozása. A közelmúlt napokban a nyilvánosság nagy érdeklődésével kísért primadonnává, ugylátszik, még nem nyert befejezést. *Szekely Irén*, ki tudvalevőleg Husvétkor a Fővárosban szép sikerrel vendégszerepelt, újabb szabadságot kért az igazgatótól, hogy vendégszereplését tovább is folytassa. Az igazgató azonban a kérelem teljesítését megtagadta, hivatkozással arra, hogy így nem képes a műsort betartani. A primadonna úgy látszik rossz néven vette a dolgot, tegnapelőtt éjjel elutazott Budapestre. Az igazgatónak semmi értesítést sem küldött s így természetesen ez nem is tudja még, hogy mit csináljon és hogy *Szekely* valóban végleg távozott-e el. Mint értesülünk, *Sugár Aranka* a kiváló énekesnő, a ki jelenleg *Janovics Jenő* társulatához van szerződve, táviratilag ajánkozott a távozó primadonna szerepkörének betöltésére.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 182.

Idénybérlet 170.

Ma, szerdán, 1902. április 2-án

Vájlunk el.

Vigjáték.

S Z E M E L Y E K:

Des Prunelles	— — —	Somogyi
Cyprienne, neje	— — —	P. Szép Olga
Adhemár, erdőmester	— — —	Tóth Elek
Clavignae	— — —	Szarvasi Sándor
Bafourdin	— — —	Bognár János
Brionné, fiatal özvegy	— — —	E. Kovács M.
Valfontainé	— — —	Tóvári Anna
Lusignan kisasszony	— — —	Benkő Jolán
Valentin, komornyik	— — —	Sik Rezső

HELYARAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Főrszék 1 frt 20 kr., Tamlászek 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Kezdeté 7 és fél óraker, vége 10 óraker.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vásár- és ünnepnapokon este 6 óraker.

Holnap csütörtökön, április 3-án

A gésák.

Operett.

MULATSÁG

Szabósegédek tánczestélye. Algi zajlott le az iparos ifjak önképző körének igen jól sikerült hangversenye, már is újabb mulatságról gondoskodnak a helybeli szabósegédek. A »Fekete Sas« szálloda ódon termei e hó 13-án, vasárnap, az előjelekből ítélve zajos zártkörű tánczestélynek lesznek tanúi. A rendezőség már szét is küldte a megfívókat. Az estély, melynek tiszta jövedelme az alakulandó szakegylet javára fordítatik, dal- és szavallattal lesz egybekötve. Belépti-díj: személy-jegy 1 kor. 20 fill., családijegy 3 korona. Kezdeté este 8 óraker lesz. Jegyeket váltani lehet *Hegedűs* János divatüzletében és a *Schlosser*-féle kispiacltér. üzletben.

TAVIRATOK.

Az új ágyuk költsége.

— Közös miniszteri tanácskozás. —

Bécs, április 1. (Saj. tud. távirata.) *Goluchowszky* elnöklete alatt ma volt a közös miniszteri tanácskozás, mely estig tartott. Az új ágyuk költségeit az 1903. évi *budgetbe* nem vették fel, azonban megállapították, hogy az 1904-ik évnél tovább semmi esetre sem halasztható.

Bécs, április 1. (Saj. tud. távirata.) A tanácskozás folyamán *Szell* Kálmán és *Körber* között éles elvi ellentétek merültek fel a közöskiadások tárgyalásánál. Ezen differenciák oly annyira súlyos természetűek, hogy ennek következtében az egyik okvetlen megbukik.

Állítólag *Ófelsége* *Körber* álláspontját helvesli, ki *Szell* elvéi elfogadására kapacitálja.

Különben *Körber* az autonom vasut tarifát és a kereskedelmi szerződéseket is a legrövidebb idő alatt szeretné megcsinálni, *Szell* ezt is ellenzi.

Szell Kálmán az ügy rendezése céljából még Bécsben maradt.

Szekely Irén vagy Sugár Aranka.

Budapest, ápril. 1. (Saj. tud. táv.) *Janovics Sugár* Arankát szerződtette primadonnának. Később megfontolva a dolgot *Szekely* Irént szerződtette s levélben tudatá *Sugár* Arankával, hogy csak alsóbbrendű szerepekre forja alkalmazni. *Sugár* ezt visszautasította, s bepörölte *Janovics* szerződésszegésért.

Holttest a Baross-kikötőben.

Budapest, április 1. (Saj. tud. táv.) Fiuméből jelentik, hogy ma a Baross-kikötőben kifogták *Czap* József 13-ik honvéd gyalogezredbeli százados holttestét. Előbb halántékon lőtte magát, s úgy ugrott a vízbe. A revolver nyakába volt akasztva, zsebei kövekkel voltak megrakva. *Czap* különben a budapesti *Ludovika* Akadémia tanára volt.

Lukács miniszter Bécsben.

Bécs, április 1. *Lukács* László pénzügyminiszter tegnap este ideérkezett. — *Wittek* vasutminiszter és *Giovanelli* földmívelésügyi miniszter tegnap este *Polába* utazott. (M. T. I.)

A sabácsi pucs ügye.

Bécs, április 1. *Alavantics* Arzót, a sabácsi pucs szerzőjének testvérét, a ki a napokban Bécsben felbukkant, letartóztatták, mert az a gyanu merült fel ellene, hogy megszökött a zimonyi hatóságnál megindított bünyfenítő vizsgálat elől. (M. T. I.)

A búrok érdekében.

Washington, április 1. A képviselőházban *Sulzer* határozati javaslatot nyújtott be, a melyben a Ház rokonszenvét fejezi ki a búrok iránt és felszólítja az elnököt, hogy választott bíróság alakítását kérje. Egyidejűleg kéri a kormányt, hogy gondoskodjék a semlegesség szigorú megtartásáról. (M. T. I.)

Kossuth-mauzoleum.

Budapest, április 1. (Saj. tud. táv.) A Kossuth-mauzoleum jury művész tagjai ma délben felkeresték Halmos János polgármestert. A deputáció célja valószínűleg az volt, hogy a polgármestert informálva rábíriák a jury határozatának megsemmítésére.

Búr-angol béke.

Budapest, április 1. (Saj. tud. táv.) Mint Hágából jelentik, az összes európai búr vezérek holnap jönnek össze Utrechtben, hogy az angol-búr béke kérdésében tanácskozzanak.

Spanyol bank.

Madrid, április 1. A minisztertanács elhatározta, hogy a spanyol bankról szóló törvényjavaslatot a kamarák összeülésekor újra beterjesztik. Hír szerint a bankkérdésben végleges megegyezés jött létre.

A török trónörökös meghalt.

Budapest, április 1. (Saj. tud. táv.) A török trónörökös váratlan haláláról többféle verzió kering. Egyik természetes, a másik mérgezést konstatál a halál okául. Ejjel Konstantinápolyból érkezett távirat pedig egyenesen megczáfolja az alaptalan híreket. Vajjon melyik a való?!

A fiumei sztrájk.

Budapest, április 1. (Saj. tud. táv.) A szocialista kongresszushoz ma egy Fiuméből érkezett távirat jelenti, hogy kimondták az általános sztrájkot.

Bécsi romantika.

Bécs, április 1. (Saj. tud. távir.) Rembienszka Felicián durgazdag orosz nő elutasította leánya kérését Dropszki Istvánt és felejteti Bécsbe jöttek. A szerelmes gavallér, ki sem a leányt nem tudta elfelejteni, sem a milliokról nem volt hajlandó lemondani, tegnap szintén Bécsbe érkezett, s a leányt értesítve jöveteléről, egyenesen a szálló elé hajtott, hol a bohó leány már várta Romeoját. A leány a szálló előtt megálló kocsiba beugrott és elhajtottak. A szerelmes párnak nyoma veszett.

REGÉNY-CSARNOK.

A vöröshajuk szövetsége.

Irtá: Conan Doyle. 2.

— Hm! Hát azt a balot ott csak Kinában egelették a jobb keze csuklójára. Foglalkoztam egy kicsit a tetovirozott jelekkel, sőt magam is irtam róluk; tudom tehát, hogy az a művészet, melylyel a hal pikkelyeit olyan finom pirosra festik, csak Kinában ismeretes. Ha pedig még észre veszem órszáncán azt a kínai pénzdarabot, akkor a következtetés még egyszerűbb.

Wilson Jabez ur hangosan fölkiacagott: — Ördög és pokol! — kiáltott — eleinte azt hittem, hogy ön csodalátó vagy gondolatolvasó vagy mi — s most látom csak, milyen egyszerű, jelentéktelen dolog, igen, semmi az egész.

— Lassankint rájövök, Watson, hogy tisztára bolondság, ha elmagyarázom a dolgaimat. Hisz ismered a latin közmondást: Omneignotum pro magifico, minden csodának látunk, ami nekünk ismeretlen. Valószínűleg tönkretesz m a hirtelven, ha nagyon őszinte vagyok. Wilson ur, egy látszólag, nem látja a hirdetőt?

— De igen, éppen itt van! — válaszolt Wilson ur és vastag vörös mutató-ujját a hasab közepére tette. Itt van — ezzel kezdődött el az egész história. Tessék, olvassa el maga, doktor ur!

Kezembe vettem az ujságot és a következőket olvastam:

A vöröshajuk szövetségének. Istenben boldogult Hopkins Czekiah (Lebaron, Pennsylvania, Egyesült Államok) végrendelete szerint megint betöltendő egy állás, mely a szövetség egy tagjának hetenkint 4 font sterling jövedelmet juttat ugyszólván semmi munka ellenében. Minden testben és lélekben egészséges vöröshaju, aki a huszonegyedik élet-évet túlhaladta, pályázhat az állásra. Személyesen kell jelentkezni hétfőn 11 órakor Ross Duncannál a szövetség helyiségében, Fieet 7, Pope's Court.

— Mi lehet ez? — kérdeztem meglepetve, mikor a különös hirdetőt kétszer elolvastam. Holmes valóssággal hempergett a kacagástól, ahogy mindig tett, mikor jó kedve volt.

— No, furcsa dolog, ugy-e? — mondotta. És most, Wilson ur, törjön ki és beszéljen el mindent magáról, a háztartásáról, s arról a határról, melyet ez a hirdetés az ön életholdosságára gyakorolt. Te, Watson léssz szives és följegyezd az ujság számát és nevét.

— A Morning Chronicle 1900. április 27-iki száma. Tehát a hirdetés éppen két hónapja jelent meg.

— Helyes. Tehát kezdje Wilson ur!

— Tehát — szolt Wilson Jabez homlokát törölgetve — mint már említettem — kis öszeresület tulajdonosa vagyok a Coburg-Square-en, közel a Cityhez. Nem nagyon jelentékeny üzlet, s az utóbbi években éppen csak annyit hozott, amennyiből valahogy megélhettem. Azelőtt két segédet tartottam, most azonban csak egy van s azt is csak keservesen tudnám fizetni, ha nem dolgoznék önként fél-fizetésért. Azért teszi, mert meg akarja tanulni az egész szakmát.

(Folyt. köv.)

KOZGAZDASAG.

Metch Jenő és Társa Tőzsde jelentése.

— A Tőzsde eredeti távirata. —
Értéktőzsde

	Budapest, április 1.
Osztrák hitel	625.50
Magyar hitel	629.50
Allainvasut	624.50
Rimamurányi	416.—
Magyar jelzálog	483.—
Salgótarján	—
Wagon-kölcsön	—

Határvidék.

	Budapest, április 1.
Buza októberre	7.84
Buza áprilióra	8.80
Tengeri	5.14
Rozs okt.	6.69
Zab ápr.	6.98
Káposzta, repce, vgy.	—

Hivatalos Arányok

a budapesti Áru- és Értéktőzsde 1902. április 1-én.

Magyar aranyjárdék 4%	119.85
Magyar koronajárdék	97.55
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4%	120
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2%	100.60
Magyar keleti vasuti államkötvény 1893-iki	120
Magyar földlehermentelési kötvény 4%	97.85
Ralmérsi jog megváltási kötvény	100.65
Horthy-advon-földlehermentelési kötvény	96.50
Magyar nyaralás-sorsjegy-kölcsön	204.—
Ciszszlovákiai sorsjegy-kölcsön	162.—
Osztrák járadékpapírban	101.40
Osztrák járadék ezüstben	101.25
Osztrák járadék aranyban	121.—
Osztrák korona járadék	99.25
Osztrák állam-sorsjegyek	153.—
Osztrák magyar bank részvény	16.10
Magyar hitelbank részvény	705.05
Osztrák hitelintézet részvény	700.—
Párisi vista	95.40
10 frankos arany bankjegy	19.07
100 frankos arany bankjegy	117.80
Londoni bank	240.15
30 márkás arany	23.45

A szerkesztőért felelős.

Dr. VUCSKICS GYULA.

Vendéglő és szállóhelyátvétel.

Alulírott van szerencsém a n. é. közönség és jóakaróim szives tudomására hozni, hogy **Kőfaragó-utca és Uj-sor sarkán** levő

Farkas László-féle vendéglőt

1902. április hó 1-én átvettem és azt a vendégszobákkal együtt a mai kor igényeinek megfelelőleg újonnan átalakítottam.

Midőn ezt tudomásul bátor vagyok hozni, el nem mulaszthatom, hogy a Wöber szálloda étermének 7 éven át voltam bérlelője s e hosszú idő alatt bő alkalom volt a n. é. közönség irántam tanúsított szives jóindulatát és pártfogását tapasztalni, melyért ez uton is forró köszönetet mondok; de e pártfogást annak tudhatom be, hogy mélyen t. vendégeimnek jó és izletes ételek, kitünő italok és pontos kiszolgálás mellett a legmesszebb menő igényeit is képes voltam kielégíteni.

Itt egyidejűleg kiemelem, hogy a mennyiben a multban fő törekvésem volt t. vendégeim nagyra-becsült pártfogását kiérdemelni, úgy a jövőben is minden igyekezetem oda fog irányulni, hogy jó és magyaros konyhám, frissen csapolt sör és csak közvetlen termelőktől vett kitünő és különböző fajú boraim, mérsékelt árak és pontos kiszolgálás mellett a további pártfogást kiérdemeljem.

Naponta friss és izletes villás-reggeli, ebéd és vacsora jutányos árban kapható, ugyszintén **abonnensek** is elfogadtnak mérsékelt árak mellett, továbbá **társas-ebédek és vacsorák** étlap szerint vagy megállapított ár mellett.

Szórakozásul egy fedett kitünő teke-pálya áll a n. é. közönség rendelkezésére.

A további szives pártfogást a jövőben is kérve, vagyok

teljes tisztelettel

Keckeméty István,
vendéglős.

Uj varrógép üzlet.

22 év óta a varrógépek minden ágazatát alaposan kiismerve az elsőrendű SINGER varrógépekből, mint a melyeket legkitünőbbeknek találom, egy a mai kor igényeinek megfelelően

varrógép üzletet

nyitottam a **Zöldfa-utca 15. sz. alatt**. Midőn ezt a helybeli és vidéki n. é. közönség b. tudomására hozom, egyuttal bátor vagyok szives érdeklődésüket felhívni a következőkre.

Raktáron tartok hazai gyártmányú legkitünőbb **Adria varrógépeket**, továbbá különféle valódi **Singer** kis és nagy karikahajtó, **Singer, Wibrating, Schutte, Teuton** és iparosok részére a legújabb és legzöltszerűbb **MINERVA** gépeket (mert ezek a leggyorsabbak.)

Gép és kerékpárrészek, valamint javítás nálam a legolcsóbb árban eszközöltnék.

A legjobb minőségű elsőrendű SINGER varrógép ára 80 koronától feljebb, havi és heti részletfizetésre is szolgálom gépeimet.

A t. vevőközönséget biztosítom a legpontosabb kiszolgálásról, valamint varrás és himzésbeni díjmentes oktatásról.

A n. é. közönség b. támogatását kérve, vagyok mély tisztelettel

Rottenburg Sámuel,

47

Zöldfa-utca 15. szám.

Törlesztéses kölcsönt

5%

Vidéki bérházakra, földbirtokra

szerezek minden előleg nélkül még abban az esetben is, ha magasabb kamatu kölcsönökkel vannak megterhelve.

Leveleket forduló postával elintézem.

Sárkány József,

68. Budapest, Váci-körút 21. szám.

Darvassy Károly

cipész,

Nagyvárad, N.-Teleky-utca 422. sz.
(Weisz Károly-féle ház).

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmét felhívni a mai kor minden igényeit kielégítő **ári és női**

cipész-üzletemre,

hol minden e szakmába vágó munkák a leg-
lelküsemrebben és mindenkor a m. t. közön-
séget teljesen kielégítőleg készíttetnek.

Mindennemű hibás lábakra a legkényel-
mesebb cipők állíttatnak elő.

Megrendelések gyorsan és pontosan esz-
közlöttek.

Vidéki megrendeléseknél egy pár viselt
kényelmes cipő felküldése elegendő.

100 Tisztelettel

Darvassy Károly,
cipész.

Hirdetmény.

A nagyváradai l. sz. kisprépostság ré-
széről ezennel közhírré tételik, hogy a
kispréposti javadalomhoz tartozó, a furtai
30. sz. tkvi betétben A I. 3., 4., 5., 6., 7.,
8. sorszámok alatt foglalt régi tisztai lak,
malomház és volt kocsma tartozékaikkal
együtt örök áron eladatnak.

Felhivatnak ezért venni szándékozók,
hogy vételi ajánlataikat 200 korona bánat-
pénzzel együtt legkésőbb 1902. évi ápri-
lis 30-ig Dr. Schweiger Ede megbízott
ügyvédhez (Nagyváradon Szilágyi Dezső-
utca 383. sz. alatt) adják be.

Nagyváradon, 1902. márczius 31-én.

Dr. Schweiger Ede,
ügyvéd.

Uj! Uj!

Sapka- és csákó műhely.

Egy rég érzett hiányt óhajtván, városunk-
ban pótolni, egy a mai kor igényeinek meg-
felelő

sapka- és csákó műhelyt

rendeztem be **Szent-László-téri üzletem-
ben (Fekete Sas szálló alatt)** miáltal
ezen kellemes helyzetben vagyok, hogy a nagyér-
demű közönségnek

**katonai sapkák, csákók és
sportsapkák készítésével**

rendelkezésre állják

Es alkatommal tudomására hozom a nagy-
érd mű közönségnek, hogy téli ruhák és min-
den szörmeneműek, ugy nemkülönben minden
megőrzést igénylő tárgyakat, u. m.: szőnye-
gek, függönyök, stb.

megőrzésre elfogadok

és kérem szives támogatását.

Teljes tisztelettel:

Ausländer S.

férfiruha-szabó.

ELEK JOZSEF

női- és úri divat, vászon- és fehérnemű árúraktára

Nagyvárad, (Szent László-tér).
(Volt KUNZ-czég helyiségében).

Telefon 429.

Ajánlja dusan berendezett újdonságait női ruha

szövetekben, a legszebb kivitel és legfino-

mabb minőségig. **Lioni selymek**, Chine, egy-

színű és fekete színekben. **Ponges** óriási vá-

lasztékban. **Diszek** és teljes kellékek.

Zephyr, Batist mosókelmék, **Nap- és eső-**

ernyők nagy választékban.

OBERLEITNER E. és FIAI

es. és kir. **vászon és asztalnemű** egyedüli bizományi gyári raktára.

Valódi Rumburgi, Irhoni, és Creász vásznak,
legjobb minőségű Chiffonok

és pamut-vásznak.

Külön gyászruha kelme-osztály teljes kellékekkel.

Mintákat kívánatra azonnal küldök.

HOFFER BERTALAN

paplan és matrác különlegességek gyártása

NAGYVÁRAD, Fő-utca. (Bazár-épület).

Milyen csalódás

éri azokat, kik mindent hisznek, azt is, hogy a házilag elkészített paplanokat a kereskedők készítik a sa-
ját műhelyükben, pedig az nem igaz, mert csak az én gyári helyiségemben készülnek a valódi, kitűnő

PAPLANOK!

Ez a házilag készült, valódi paplan, a többi csak rossz utánzat, a mit a vevő, sajnos, csak a saját kárán
tud meg, de már későn.

Ruge paplan 1 frt 60 kr.	Kasmier paplan 2 frt 40 kr.	Gloria paplan 8 frt 25 kr
Jobb 1 » 80 »	Jobb 3 » 60 »	Atlasz v. selyem paplan 6 » — »

Gratíoz. kelengye-paplan, atlasz 10 frt. | Valódi gyapju kásmir 10 frt.

Paplan-áthuzás jutányosan elvállaltatik.

Szabóknak különösen ajánlom táblás és méteres vattáimat

Tisztelettel **HOFFER BERTALAN** Fő-utca, (Bazár-épület).

89

Ne tessék

nálam olcsó reklamokat vásárolni, mert azt üzletemben nem tartok. Hanem ha szolid
kiszolgálás mellett **kitűnő minőségű** rőfös és női-divatárakra van szüksége, akkor
bizalommal lépjen be

LENGYEL LAJOS

rőfös- és női-divatáru üzletébe,

Nagyváradon, Szent-László-tér, Rimanóczy-ház,

hol legjobb minőségű vászon, asztalnemű, szőnyeg, függöny, ágycerítő, női és férfi fehér-
neműek, mosó árak, legújabb divatu női ruha szövetek, saját készítményű **paplanok**
az idegy kezdetén mélyen leszállított áron kaphatók.

A vevőközönség egy látogatás után meggyőződést szerezhet azon közhiedelemben
ment állítás valótlanságáról, hogy «Nagyváradon nem lehet finom, jó árut kapni», mert
üzletemben csak legfinomabb árukat tartok felelősség mellett.

Tisztelettel

Lengyel Lajos.

FLEGMANN ÁRMIN
Nagyvárad, Bémer-tér.

Megérkeztek!

a legdivatosabb kész női felöltők, fekete és színes ruhaszövetek, legizlésebb fekete és színes selymek, valódi francia mosókelmék, gyönyörű diszkellékek rengeteg választékban, selyem és más divat-blousok és juponok. — Állandó raktár legjobb gyártmányu vászon és asztalneműekben. — egész menyasszonyi kelengyék 500—6000 koronáig.

ÜZLETI ELV

szigorú szoliditás, pontos előzékeny kiszolgálás, minden darab árun a »szabott ár« számokban kiírva.

SZENZÁCZIÓS UJITÁS!

Fő-üzlet:
Zöldfa-utcza.

HÁASZ MANÓ női divatáruhaza
Nagyvárad.

Fiók-üzlet:
Amerikai áruház.

Minden vevőnek, a ki 10 frt értékűt vásárol, bármely átadott fénykép után

egy élet-nagyságu 60 centiméter magas, művésziesen kiállított hü fényképet készit teljesen ingyen,

még akkor is, ha a bevásárlás részletekben történik. — Csupán a diszes keretért (passe partou) önköltségemet, 1 frt 50 krt számítom fel. Ezen életnagyságu ingyen fényképet magát sem képes a világ egy műintézeze sem 10 frton alul elkészíteni.

Minden vevőnek, még a legkisebb bevásárlásnál is, pénztáram egy fénykép-bonnt szolgáltat ki, melyen a bevásárlási összeg nyugtázva lesz. A midőn ezen részletekben vásárolt összeg 10 frtot tesz ki, vagy 10 frt értékűt egyszerre vásárol, az is ingyen fényképre jogosan igényt tarthat. — Tehát önként érthető, hogy minden további 10 frt értékű vásárlás egy-egy ingyen fényképre jogosít.

Női ruha szövetekből
dus választék.

Szenzácziós ujitás!

Vászon és fehérneműekből
nagy raktár.

Ingyen! életnagyságu fénykép! Ingyen!

Minden vevőnek, a ki 10 frt értékűt vásárol, bármely átadott fénykép után egy **életnagyságu** 60 cm. magas művésziesen kiállított hü fényképet készit **teljesen ingyen** még akkor is, ha a bevásárlás apróbb részletekben történik.

Csupán diszes keretért (passe partou) önköltségemet 1 frt 50 krt számítok fel. Ezen életnagyságu **ingyen fényképet** magát sem képes a világ egy műintézeze sem 10 frton alul elkészíteni.

Minden vevőnek, még a legkisebb bevásárlásnál is pénztáram egy fénykép bonnt szolgáltat ki, melyen a bevásárlási összeg nyugtázva lesz. A midőn ezen részletekben vásárolt összeg 10 forintot tesz ki, vagy 10 forint értékűt egyszerre vásárol, az is ingyen fényképre jogosan igényt tarthat.

Tehát önként érthető, hogy minden további 10 frt értékű vásárlás egy-egy ingyen fényképre jogosít.

Életnagyságu fényképek kivitele üzletünkben láthatók.

Amerikai áruház, Nagyvárad, Fő-utcza (Olaszi), Bazár (színház) épület.

Női Blousokból dus
választék

Telefon 372. szám.

Női ruhákat és Blousokat
mérték után is készitünk